Anladık, Sağlık Personeline Haklarını Vermeyeceksiniz! Bari Yemeklerini İyileştirin!

Türkiye'de, kamu hizmeti veren sektörler arasında en çok yıpratılanlar ve üvey evlat muamelesi görenler kimlerdir? diye sorulsa, "Sağlık Çalışanlarıdır" cevabını vermeyenlerin, ya vicdanları kararmıştır, ya da acı gerçeklerle irtibatı kopmuştur!

Tüm kamu çalışanları arasında, bakanlığı fark etmeksizin mağdur bırakılan Yardımcı Hizmetler Sınıfı (YHS) ve Genel İdari Hizmetler (GİH) Sınıfı düz memurların dışında, henüz kadroya geçemeyen sözleşmeli personeller ve Milli Eğitim'de sefalete mahkum edilen ücretli öğretmenlerimiz de var elbette.

Söylemeye çalıştığım, bütün bir hizmet sektörü olarak, sağlık personelinin hekimler dahil 39 branşına birden yaşatılan kronik sıkıntılardır.

Birkaç örnek vererek, sağlıkçıların makus talihini hatırlatmak, sonra da esas konumuza değinmek isterim:

Bazı mesleklerin zor ve tehlikeli şartlarından dolayı, yıpranma payı hesabı ile vaktinden biraz önce emeklilik haklarının verildiği malumunuzdur. Yıpranma payları mesleğin zorluğuna ve risklerine göre kanunla tanımlanmıştır. Güvenlik güçleri, maden işçileri gibi kesimlerde zaten bu uygulama vardı ve her yıla 90 gün gibi anlamlı seviyelerde veriliyordu. Böylece, her 4 yıla 1 yıl yıpranma payı eklenerek emeklilik hesabına gidiliyordu. Sağlık çalışanları mesleki hastalık, zor çalışma şartları ve yoğun şiddete maruziyetlerine rağmen, bu haktan hep mahrum edilmişti. Yıpranma payı, mevcut iktidar tarafından sağlık çalışanlarına 5-6 yıl boyunca 14 Mart Tıp Bayramlarında sözü verilen ama hep ertelenen bir hayale dönmüştü.

Nihayet 2018 yılında yapılan kanun düzenlemesiyle, 6 yıla 1 yıl gibi daha az oranda ve çalışanların mevcut emekleri de yok sayılarak çıkartıldı. Bu haktan yararlanabilmek için, 2018 yılından itibaren en az

10 yıl çalışma şartı konuldu. Yani 2018 yılında zaten çalışan 25 yıllık bir sağlıkçının bakiyesi sıfır sayılarak, 10 yıl daha çalışırsa bu 10 yıl üzerinden 6 yıla 1 yıl hesabı ile yıpranma hakkı kullanıma açıldı. SGK tarafından yapılan düzenlemeler ile, sağlıkçıların sadece hasta hizmetlerini aktif verdikleri saatlerin hesabı ayrıca istendi. Resmi tatil ve ofis gibi çalışmalar çıkarılınca geriye kalan süreler baz alınarak işlem yapıldı. Sağlıkta dönüşümü gerçekleştiren, en kritik zamanlarda fedakârca çalışan milyon civarındaki sağlık personelinin emekleri yok sayıldı. Kısacası, işe yeni girecek sağlık personellerine yönelik kısıtlı bir hak tanımlaması yapıldı. Yani dağ fare doğurdu! Yıllarca verilen vaatlerle oyalanan sağlık personeli ile adeta dalga geçildi!

Sağlık personelinin sahipsizliğinin başka bir göstergesi de şudur: 2018 yılında aynı yasa ile yıpranma hakkı verilen gardiyan memurlarına özel madde sayesinde, geriye dönük yıpranma haklarını 2008 yılından itibaren kullanabilmeleridir. Sağlıkçıya asla olmaz denilen, diğer memurlara bal gibi olabilmiştir!

Sayın Tansu Çiller'in Başbakanlığı döneminde, Rahmetli Erbakan'ın efsane maaş zamlarının dışında özel olarak polislere, öğretmenlere ve sağlık personeline %18 ek maaş zammı yapılmasına karar verildi. Polis ve öğretmenler için gerekli kanunlar çıkarıldı ve emekliliklerine esas maaşlarında %18'lik iyileştirme hemen yapıldı. Ancak sağlık personelinin de zam kanunu yapılamadan Çiller Hükumeti düştü. Gelen hükumetlerde sağlıkçıların eksik kalan bu %18'lik zamları hiç verilmedi! Sağlık personeli döner sermaye primi alıyor denilerek buna gerek görülmedi. Bu haksızlık yüzünden, sağlıkçıların emekliliğe esas net maaşları asgari ücretin altında kalmıştır. Sağlıkçılar emekli olunca maaşlarının yarısı gittiğinden dolayı, neredeyse ölene kadar çalışmak zorunda kalmaktadır.

Pandemi zamanında zaten yasaklanan yıllık izin haklarını normal zamanlarda da kullanamıyor sağlık personeli! Çünkü izin veya hastalık raporları ayda 5 günü, yılda 12 günü geçtiğinde, zaten düzensiz ve dengesiz ödenen ek ödemelerinin neredeyse tamamı kesiliyor. Yıllık izinlerini her zaman devletten parayla satın almak zorundadır sağlık personeli! Bu durumlara düşen başka kamu çalışanı biliyor musunuz?

Tıpkı yıpranma gibi sonu hüsran görünen başka bir konu da 3600 ek göstergedir! Subay-Astsubay kardeşlerimiz yıllardır 3600 ek göstergeyi eğitimden bağımsız mesleki kazanım olarak alıyorlar. Helal olsun ve daha fazlası da verilsin! 39 sağlık hizmeti branşından sadece Hemşire grubunu ve onların da sadece lisansiyer olanlarını kapsayacak şekilde daraltılarak konuşulan 3600 ek göstergenin kendisinden önce fitnesi ortalığı karıştırmaya başlamıştır. Sağlık hizmet ekibini oluşturan 39 branşın tamamına mesleki sınıflandırma ile 3600 ek göstergenin verilmesi, hekimlerin ve alanında lisansüstü eğitimler alarak hizmet kalitesini geliştirenlerin daha üst sınıflara taşınarak adaletin sağlanması gerekir!

Yıpranma fiyaskosundaki acı deneyimden dolayı, 3600 ek göstergenin de sağlık çalışanları için bir fitne ve hayal kırıklığı olacağına dair, çok kuvvetli endişelerimiz var!

Gelelim yemek mevzusuna;

Sağlık personelinin büyük bir kısmı "Yataklı Tedavi Kurumu" denilen kamu hastanelerinde görev yapmaktadır. Hastaneler, 1973 yılında çıkarılan ve 1982 yılında güncellenen "YATAKLI TEDAVİ KURUMLARI İŞLETME YÖNETMELİĞİ" ile işletilmektedir. Hastanelerde görev yapan tüm personelin ve stajyer öğrencilerin vardiyalarına göre 3 öğün yemek almaları, yönetmeliğin 89. maddesinde tanımlıdır. Hastaların ve personelin yiyeceği yemeklerin 3 kap olması, kahvaltılarda çay gibi içeceklerin dışında da 3 çeşit kahvaltılık verilmesi 90. maddesinde tanımlıdır. Yemek çeşitleri ve gramajlarındaki sınırlamalar kıtlık yıllarının zor şartları dikkate alınarak yapılmıştır.

Aşağıda bir kısmını gördüğünüz azami yemek iaşe malzemeleriyle, yapılan yemeklerden sağlık personeli doymuyor! Anormal efor sarf ettiği halde yeterince beslenemiyor! En iyi ve kaliteli ürünü değil en ucuzu

seçtiren hizmet alım ihaleleri yüzünden en kalitesiz malzemelerle yapılan yemeklere talim etmek zorunda kalıyor. Hastaneler artık yemeği kendileri pişirmediği, toplu hizmet alımına gidildiği için özel firmaların rekabet savaşlarına sağlık personeli kurban ediliyor. Sözleşmeli Sağlık Yöneticilerimiz ise en ucuz yemek ihalesini yapmakla övünüyorlar. Sağlık Yöneticileri 3 kap ve kısıtlı gramajlı yemekle kimsenin doymayacağını bildikleri için, ihaleleri resmen 3 kap üzerinden yapsalar da öğün yemeklerinde firmaları 4. sabit çeşit olarak çorba vermeye zorluyorlar. Yemek firmalarının da kendilerini korumak için maliyeti genele yayması yüzünden, malzeme miktarları ve lezzet kaliteleri iyice düşüyor.

Örneğin istihkak listesinde her personel için öğle ve akşam yemeğinin toplamında verilen kemikli çiğ et miktarı sadece 200 gramdır. Etli yemek çıkan günlerde tek öğünde bu miktar verilemez. Bir kısmı diğer öğüne ayrılır. Zaten her gün et yemeği de çıkmaz. Et çiğ olarak hesaplandığı için pişince büyük bir kısmı da azalır. Sonuç olarak listede "Et Kavurma" bile yazsa %98 patates yer sağlık personeli. Tavukların iki budunun bir arada verildiğini hiç bir zaman göremez mesela! Yukarıda gördüğünüz resim, iki sağlık çalışanına verilen gerçek bir kahvaltı örneğidir. Bunları yiyerek geceden sabaha kadar, bazen kan ter içinde kalırcasına yoğun çalışmaları bekleniyor. Hastanelerde doymayan veya kötü yağlar yüzünden sağlığı bozulan personel zaten kısıtlı olan maaşıyla dışarıdan sipariş vermek veya evden yemek getirmek zorunda kalıyor. Yakınınızdaki hastanelere öğle sırasında bakarsanız yiyecek taşıyan çok sayıda yemek kuryesini görebilirsiniz. Ya buna da imkanı olmayanlar ne yapsın?

Besin'in Cinsi :	Günlük Azami Miktarı (Gr.)	Haftalık Azami Verilme Sayısı :	Kullanma ve Değiştirme Şekli :
Süt veya Yoğurt	250	7	Bu süt veya yoğurt, gerektiğinde yemeklerde kullanılabilir.
Çay	1,5	7	Gerektiğinde büski ile beraber ikindi kahvaltısında da verilebilir.
Şeker	20	7	Kahvaltılar için
Şeker	50	5	Tatlılar için
Beyaz Peynir	40		Kahvaltılar için (yerine 20 gr.kaşar veya eritme peyniri verilebilir.
Beyaz Peynir	20	2	Börek ve makarna için
Yumurta	1 Adet	2	Kahvaltılar için
Yumurta	1/2 Adet	2	Börekler için
Yumurta	1/4 Adet	4	Çorbalar için
Reçel veya marmelat	30	7	Kahvaltılar için(yerine aynı miktar pekmez bulama veya bal verilebilir.)
Kahvaltılık yağ (Margarin)	15	3	Kahvaltılar için
Zeytin	25	4	Kahvaltılar için (Yerine aynı miktar yeşilzeytin verilebilir.)
Et-Kemikli	200	7	Et yerine bir öğün için 150 gr. Tavuk Hindi, Balık verilebilir.
Baklagiller-Kuru	50	4	Yemekler için

Asgari ücretten aşağıda kalan maaşları, ücreti çok fahiş kesilen yıllık izinleri ve hastalık raporları, hastanelerin kendi kurumsal borçları yüzünden yeterli bütçe ayıramadıkları için, hiçbir zaman tam alamadıkları performans paraları, emekli olunca yarısı giden gelirleri, korkudan izin kullanamadıkları için, çalışma azimleri ve enerjileri iyice düşen sağlık personelini daha fazla yıpratmasak, bankalarda saatlerce beklese de gıkı çıkmayan kişilerin, 5-10 dakikalık zorunlu gecikmelerde bile sağlık personelini kum torbasına çevirmesine sessiz kalmasak, sağlıklı ve verimli çalışabilmeleri için yeterli ve kaliteli beslenebilmelerine imkan versek olmaz mı? Sağlık personelinin bu kadar da mı kıymetleri yok?

2,5 yıldır süren pandeminin sadece başında, göstermelik 3 ay tavandan ek ödeme yaparak, sağlıkçıların haklarını verdik mi sanıyorsunuz? Sağlık personelinin kıymetini ve emeğini anlamanız için, mutlaka yoğun bakıma düşmeniz mi gerekiyor? Sağlık personeline ücretsiz toplu taşıma hakkı pandemi sırasında verildi. (Sebep olanlardan ve uygulayanlardan Allah razı olsun!) Sanki ulaşım ihtiyaçları sadece pandemi döneminde oluyormuş gibi, 6 aylık uzatmalarla sağlıkçıları strese sokmasanız ve tıpkı emniyet personelimiz gibi bu hakkı kalıcı yapsanız olmaz mı?

Artık, gerçek hayat şartlarından ve ihtiyaçlarından uzakta kalan, hastane yemek istihkak listeleri acilen güncellenmeli, sağlık personelinin yeterli ve kaliteli beslenebilmesi için gerekli adımlar atılmalıdır. Sağlıkta yetkili SağlıkSen Başkanı Sayın Semih Durmuş'a ilk defa seçildiğinde, tebrik mesajı ile birlikte bu konuda özel bir dilekçe vererek, düzenlemeler için desteğini şahsen talep etmiştim. Diğer konularda olduğu gibi, sağlık personelinin beslenme sorunlarını da o günden beri sümenaltı ederek, ne kadar etkisiz ve sapsarı bir sendikacı olduklarını gösterdiler sağ olsunlar!

Bizler hak ve doğru bildiğimizi kimseye hakaret ve iftira etmeden söylemeye, her biri mazlum ve ötelenmiş bir kamu çalışanı olan sağlık personelinin, sorunlarını dile getirmeye devam ederek görevimizi yapıyoruz. Etkili ve yetkililerimiz de kendilerine düşeni ve bekleneni yapar inşAllah diyerek, izlemeye devam ediyoruz.

Ercan Özçelik
Sağlık ve Sosyal Hizmet Ordusu Sendikası
İstanbul İl Başkanı